

CHARAKTERISTIKA KRAJE

Karlovarský kraj je proslulý především svým lázeňstvím. Na území kraje se nachází nejen naše nejznámější lázně Karlovy Vary, ale i Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart a Jáchymov. Lázně v Kyselce nejsou v současné době v provozu. Spolu s léčivými prameny je kraj bohatý i na přírodní minerální vody, z nichž nejznámější je Mattoni. V souvislosti s lázeňstvím jsou také velice známé lázeňské oplatky, které si jako sladkou pochoutku zamilovali nejen místní obyvatelé, ale především lázeňští hosté z celého světa. Karlovy Vary kromě toho prosluly ještě bylinným likérem Becherovka a uměním sklářů společnosti Moser. Město Chodov proslavil růžový porcelán, který se vyváží do celého světa. Z kulturní oblasti je to především Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, který nabízí setkání filmových tvůrců domácích i zahraničních.

Karlovarský kraj se nachází na západě území Česka a vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranice s Německem, na východě sousedí s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Spolu s Ústeckým krajem tvoří region soudržnosti Severozápad. Přes území těchto dvou krajů, podél státní hranice, se rozprostírají Krušné hory. Jejich nejvyšší bod Klínovec (1 244 m n.m.) leží v okrese Karlovy Vary, stejně tak jako nejnížší bod kraje (320 m n.m.), který se nachází na řece Ohři na hranici kraje. Ohře je zároveň nejvýznamnější řekou Karlovarského kraje a celé území také spadá do jejího povodí. Dalšími významnými řekami jsou Teplá, Rolava, Bystřice a Svatava. Z nich nejznámější je řeka Teplá, která se vlévá do Ohře v Karlových Varech a která protéká údolím Karlových Varů, kde vyvěrá většina horkých pramenů. Ty vtékají do řeky a umožňují vznik odrůd aragonitu, známých jako vřídlovec a hrachovec, vylučovaných po tisíciletí z horkých karlovarských pramenů, jejichž voda má v sobě rozpuštěno mnoho nerostných látek a plynů, hlavně kysličníku uhličitého. Z větších kusů se zhotovují umělecké a upomínkové předměty, vkusná těžítka, popelníčky, vykládají se jím víka krabic, vyrábějí přívěsky a nejznámější jsou asi vřídlovcové růže. Z dalších přírodních zdrojů jsou nejvýznamnější zásoby hnědého uhlí na Sokolovsku a dále keramické jíly, které se zasloužily o vysoký počet výroben porcelánu téměř po celém území kraje. Na světovém ohlasu našeho kraje se ale největší měrou podílejí zásoby minerálních a léčivých vod, které daly vzniknout již výše zmiňovaným lázním.

Kraj tvoří 3 okresy – chebský, karlovarský a sokolovský a celkem se zde nachází 134 obcí, které jsou dále členěny do 527 částí. Svou rozlohou (3 310 km²) se Karlovarský kraj řadí k těm nejmenším, zaujímá pouze 4,2 % území ČR. Nejrozsáhlejší z okresů je karlovarský (45,6 % rozlohy kraje) s největším počtem obcí (56) a největším podílem žijících obyvatel v kraji (39,1 %). Okresy Sokolov a Cheb jsou, co do počtu obcí a rozlohy, srovnatelné. V kraji je celkem 38 měst. Ve městech karlovarského okresu ke dni 31. 12. 2024 žilo celkem 92 085 osob. Ve městech sokolovského okresu žilo k tomuto datu 69 017 obyvatel a ve městech chebského okresu 77 496 obyvatel. K 31. 12. 2024 žilo v obcích Karlovarského kraje celkem 293 195 obyvatel, což představuje 2,7 % obyvatel Česka. Nejlidnatějším okresem je okres karlovarský, kde žilo celkem 114 567 obyvatel, z nichž 51,5 % (58 949) bylo žen.

Absolutním počtem živě narozených (1 814 osob) i zemřelých (3 401 osob) se náš kraj řadí na poslední místo v Česku. Přepočítáme-li počet živě narozených na 1 000 obyvatel (6,2 osob), pak je Karlovarský kraj také na posledním místě v Česku. Počtem zemřelých na 1 000 obyvatel (11,6 osob) se náš kraj řadí naopak na 2. místo v Česku. V roce 2024 se do Karlovarského kraje přistěhovalo celkem 6 527 osob a vystěhovalo se 6 822 osob. Celkový přírůstek byl v roce 2024 záporný a dosáhl hodnoty 1 882 osob.

Podíl nezaměstnaných, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, činil v Karlovarském kraji 4,85 %. Podíl nezaměstnaných osob činil v okrese Cheb 3,49 %, v okrese Karlovy Vary 4,91 % a v okrese Sokolov 6,26 %. Neumístěných žadatelů o zaměstnání bylo v roce 2024 celkem 9 900 na 4 816 volných pracovních míst. Nejvíce žadatelů o práci bylo v okrese Karlovy Vary (3 927 osob), dále v okrese Sokolov (3 662 osob) a nejméně v okrese Cheb (2 311 osob). Největší zastoupení mezi nezaměstnanými měli uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání (4 490 osob, tj. 45,4 %) a vyučení a se středním vzděláním bez maturity (2 614 osob, tj. 26,4 %). S ohledem na věk nezaměstnaných byla nejvíce zastoupena věková skupina 50–59 let (23,3 %) a dále věková skupina 40–49 let (20,8 %). Průměrný věk žadatelů o práci (42,2 let) se oproti minulému roku snížil o 0,4 roku.

V roce 2024 bylo dokončeno 575 bytů, tj. o 196 méně než v roce 2023. Sledujeme-li počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu, pak nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele vykazuje okres Cheb (3,1 bytu), naopak nejnižší okres Sokolov (0,8 bytu).

Cestovní ruch je v Karlovarském kraji jedním z nejvýznamnějších odvětví. Především lázeňství udělalo z našeho kraje cílovou destinaci pro hosty z Česka i z ciziny. V roce 2024 navštívilo náš kraj 1 390 673 hostů. V přepočtu na 1 000 obyvatel kraje se jednalo o 4 741,8 hostů. Podíl cizinců na celkovém počtu hostů, kteří navštívili v loňském roce náš kraj, činil 54,1 %. Počtem přenocování na 1 000 obyvatel (17 737,7) se Karlovarský kraj v rámci Česka umístil na 1. místě. V souvislosti s lázeňským cestovním ruchem je na území Karlovarského kraje i dostatečná nabídka kulturních zařízení a památkových zón. Ty jsou doplněny nabídkou lázeňských symfonických orchestrů a několika festivalů, z nichž nejznámější je Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. Dalšími kulturními událostmi jsou např. Chopinův festival v Mariánských Lázních a Kanoe Mattoni.